

Offentlig innovasjon

Forskningsrådet skal lansere en egen policy for innovasjon i offentlig sektor, skriver Forskerforum. Rådet ønsker å styrke forskningen og forskerens deltagelse i innovasjon i offentlig sektor, og fremme spredning og bruk av resultatene. Blant tiltakene som foreslås er utvikling av en offentlig ph.d etter mønster fra nærings-ph.d, opprette sentre for forskningsdrevet innovasjon i offentlig tjenesteyting og etablere en åpen programarena for innovasjonsprosjekter i offentlig sektor.

Norge nederst

Sverige er forskningsstormakten i Norden, viser en ny rapport fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU). De totale utgiftene til forskning og utvikling (FoU) i Norden ligger på rundt 290 milliarder NOK. Sverige sto for 39 prosent, Finland, 24 prosent, Danmark 21 prosent, Norge 15 prosent og Island 1 prosent. Sett i forhold til BNP og innbyggertall bruker Finland mest, etterfulgt av Sverige, Danmark og Island, med Norge på bunnen, skriver Forskerforum.

Kan skade oldebarn

Røyking kan føre til kreft hos barn, barnebarn og oldebarn, melder Landslaget Mot Tobakkskadene (LMT). Røykfritt Miljø Norge følger opp med å hevde at barn har rett til røykfri oppvekst, Norge må følge Island som har lovfestet barns rett til en røykfri opp-

vekst. Få barn begynner å røyke på Island – færrest av alle land i Europa.

Røyking kan føre til kreft, astma og andre sykdommer hos etterkommere i flere generasjoner.

Livsstil kan endre genenes innstillinger. Noen gener er som av- og på-knotter, og dårlig livsførsel kan skru av gener som beskytter mot blant annet kreft, eller skrur på gener som skader. Denne effekten kan føres videre i generasjoner.

– Vi ser i dag en økende forekomst av lungekreft blant ikke-røykere. Det kan kanskje forklares med at de har hatt storrøykere som besteforeldre. Besteforeldrenes røykevaner kan ha skrudd av gener som beskytter mot lungekreft, og så har det avslåtte genet gått i arv til barn og barnebarn som blir disponert for krefttypen, sier professor Tim Spector ved King's College London til NTB.

Kreft dreper årlig ca. 11.000 mennesker i Norge. Cirka 26. 000 nye krefttilfeller registreres årlig. Tobakk er en viktig årsak, direkte og indirekte, og har trolig enda større skadevirkninger enn tidligere antatt.

Forskning viser også at røyking under svangerskapet kan føre til astma hos framtidige generasjoner.

Ifølge forskere fra Harbor-UCLA Medical Center i California er røyking under svangerskapet ikke bare skadelig for barnet, men de negative konsekvensene blir også videreført til neste generasjon.

Forskningen viser at når en kvinne røyker under svangerskapet, risikerer også hennes barnebarn å bli påført astma.

Nærmiljø gjør røykfri

Dersom mange i nærmiljøet ditt røyker, er det vanskeligere å stumpe røyken. Det viser ny forskning fra Universitetet i Tromsø.

– Livsstilsendringer er vanskelig å gjennomføre. Det er nyttig å snakke

mye om den påvirkningen de menneskene som står røykeren nærmest har, forklarer allmennlege Astri Medbø til nettstedet forskning.no.

I forbindelse med doktorgraden sin ved det helsevitenskapelige fakultet ved Universitetet i Tromsø har hun intervjuet flere pasienter med lungesykdommen kols. Alle begynte å røyke tidlig, og det ble røyket mye i nærmiljøet. Også dette nærmiljøet hadde mye å si når intervjuobjektene skal prøve å slutte.

For mange var det ikke nok å vite om helsefarene ved røyking, eller å få diagnosen kols. Påvirkningen fra folk rundt dem var vel så viktig. Et kvinnelig intervjuobjekt fortalte at hun sluttet sammen med mannen da han ble alvorlig syk.

–Jeg vet at hadde ikke også jeg stumpet røyken, så hadde min mann begynt å røyke igjen,» sier hun.

Hvert år dør 2000 mennesker av kols i Norge. 90 prosent får kols på grunn av røyking.

– Ventet levetid hos en røyker er betydelig kortere enn hos en som aldri har røyket. Men i det øyeblikket du stumper røyken, stopper også den bratte kurven mot sykdom eller tidlig død. Du tjener inn noen år med ekstra levetid på denne måten, sier Medbø. Levetiden kan forkortes med hele 14 til 20 år for røykere.

Gjenvalgt

Knut Aarbakke gjenvalgt som leder i Akademikerne

– Jeg ser virkelig frem til å lede Akademikerne fremover. Vi er Norges hurtigst voksende hovedorganisasjon, og vi får stadig mer gjennomslag for vår politikk, sier Aarbakke, som er gjenvalgt som leder i Akademikerne for de neste to årene.